

DoRa PROGRAMMI TEGEVUSE 3 JUHEND

Koostas: Katrin Kiisler

Kinnitas: Rait Toompere

Kuup: 16.05.2011

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTAMINE

Programmi DoRa tingimused on toodud Haridus- ja teadusministri 10.06.2008 käskkirjas nr 684 Inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suuna „Teadus- ja arendustegevuse inimressursi arendamise” meetme „Doktoriõppe ja rahvusvahelistumise edendamine” rakendamiseks doktoriõppe ja rahvusvahelistumise programmi DoRa kinnitamise ja Sihtasutuse Archimedes programmi elluviija ülesannetesse volitamise kohta.

Käesoleva juhendi eesmärk on sätestada Kõrghariduse arenduskeskuses (edaspidi KHA või elluviija) ESF DoRa programmi tegevuse 3 *Doktoriõppe osaliselt väljaspool ülikooli* elluviimise tingimused. Programmi DoRa tegevuse 3 elluviimise eest vastutab Kõrghariduse arenduskeskuse juhataja.

TEGEVUSE KIRJELDUS

Käesolev ESF DoRa programmi tegevuse 3 juhend kinnitati DoRa programmi nõukogus 26.04.2011 ja jõustub alates 1. septembrist 2011.

1. Toetatavad tegevused

Toetatakse nende doktorantide õpinguid, kelle teadustöö viiakse läbi ülikooli ja mõne Eestis tegutseva äriühingu või teadus-arendusasutuse tihedas koostöös. Tegevuse eesmärk on aidata kaasa tippspetsialistide arvu kasvatamisele eelisarendatavates valdkondades.

Õppekoha rahastamise eelduseks on töökoha olemasolu Eestis paiknevas äriühingus või teadus-arendusasutuses ning doktoriõppe raames teostatav rakendusliku suunitlusega uurimistöö. Toetuse taotlejaks ja doktorandi vastuvõtjaks on ülikool, kuid doktorandi uurimisteema peab aitama kaasa ülikooli partneriks oleva äriühingu või teadus-arendusasutuse arendustegevusele, tooma viimase töökultuuri uudset vaatenurka ja looma seeläbi soodsama keskkonna innovaatiliste lahenduste tekkeks.

2. Valdikkonnad

Doktorantide õppekohti rahastatakse TA&I strateegia eelisarendatavates valdkondades, milleks on info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, materjalitehnoloogia, keskkonnatehnoloogia, biotehnoloogia, energeetika ja tervis.

Õppekohti rahastatakse tunnustatud õppekavadel. Ülikool tagab doktorandi teadustööks vajaliku keskkonna.

DoRa

ELLU VIIB SIHTASUTUS
ARCHIMEDES

3. Nõuded juhendajale ja doktorandile

Rahastatakse riigieelarvevälistel õppekohtadel õppivaid doktorante, kes töötavad osalise tööajaga ülikooli partneriks olevas äriühingus või teadus-arendusasutuses ning kelle uurimistöö annab sisendi äriühingu konkurentsivõime parandamisele või teadlaste järelkasvu tugevdamisele teadus-arendusasutuses. Õppekoha rahastamist taotletakse konkreetsele doktorandile nimeliselt.

Doktorant võetakse ülikooli vastu tavapärasel korral, tal on juhendaja ülikoolis ja kaasjuhendaja äriühingus või teadus-arendusasutuses. Toetuse saamise eelduseks on doktorandi, ülikooli ja äriühingu/teadus-arendusasutuse vahel sõlmitud kolmepoolne leping, milles lepitakse kokku uurimisteema ning osapoolte roll ja panus töö läbiviimisel. Doktorandi töösuhe äriühingu või teadus-arendusasutusega peab tekkima hiljemalt doktoriõppesse vastuvõtmise hetkeks.

Doktorandi ülikoolipoolseks juhendajaks võivad olla isikud:

- kelle juhendamisel on kaitstud vähemalt üks doktoritöö või kolm teadusmagistritööd viimase 10 aasta jooksul;
- kes vastab sihtfinantseeritava teadusteema juhile seatavatele tingimustele;
- kes juhib või on põhitäitjaks teadusprojektis (ei nõuta DoRa välisprofessoritelt).

Doktorandi ja ülikoolipoolse juhendaja teadusteemad peavad olema omavahel tihedalt seotud.

4. Nõuded äriühingule ja teadus-arendusasutusele

Toetatakse doktoriõpet koostöös Eestis paiknevate äriühingute ning teadus-arendusasutustega.

Äriühing on äritegevuse eesmärgil loodud eraõiguslik juriidiline isik. Äriühingul peab olema reaalne arendustegevus, mis on suunatud uuenduslike toodete ja teenuste väljatöötamisele või nende väljatöötamiseks olulise teadmise loomisele, tootlikkuse ja kvaliteedi tõstmisele, säästlikkuse ja keskkonnahoiu parandamisele. Programmi raames rahastatakse doktoriõpet koostöös äriühingutega, mis vastavad järgmistele tingimustele:

- äriühingus on vähemalt 11 töötajat (viimase esitatud aastaaruande alusel);
- äriühing on tegutsenud vähemalt 3 lõppenud majandusaastat (aastaaruande esitamise alusel);
- äriühing ei ole majanduslikes raskustes ja selle üle ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust.

Teadus-arendusasutuseks loetakse asutus, mille põhikirjas on teadustöö põhitegevusena nimetatud. Haiglad ja kliinikud loetakse antud toetuse mõistes teadus-arendusasutustena. Koostöös teadus-arendusasutustega on võimalik rahastada kuni 20% õppekohtade koguarvust. Doktoriõpet koostöös EASi poolt toetatavate teadus- ja arenduskeskustega (TAK) toetada ei saa.

Doktorant sooritab osa oma uurimistööst äriühingu või teadus-arendusasutuse juures kasutades tingimusi, mida ülikool ei ole võimeline doktorandile pakkuma, sh:

DoRa

ELLU VIIB SIHTASUTUS
ARCHIMEDES

- valdkonna praktikute kaasamine (praktilised teadmised ja kogemused),
- infrastruktuur, mida doktorandil on võimalik kasutada,
- muud tingimused.

5. Toetuse suuruse arvestamine

Stipendiumist kaetakse õppetoetus, projektitoetus, doktorandi kaasjuhendaja töötasu ning doktorandi õppe- ja teadustöö kulud.

Nominaalaja kestel makstakse doktorandile õppetoetust 383,47 eurot kuus 12 kuu jooksul aastas.

Äriühingus töötavale doktorandile makstakse uurimistöö tulemuste ettevõtluses rakendamise plaani välja- töötamiseks täiendavat projektitoetust 383,47 eurot kuus. Teadus-arendusasutuses töötavale doktorandile täiendavat projektitoetust ei maksta.

Doktorandi äriühingupoolse kaasjuhendaja töötasu võib olla kuni 260 eurot kuus (bruto). Teadus-arendus- asutuses töötava doktorandi kaasjuhendaja töötasu programmist ei kaeta.

Äriühing või teadus-arendusasutus peab doktorandiga töösuhte vähemalt miinimumpalga ulatuses. Äri- ühingu- või teadus-arendusasutuse poolt doktorandile ja kaasjuhendajale makstav töötasu ei tohi tulla Euroopa struktuuritoetuste (ESF, ERF) vahenditest.

Doktorandi õppe- ja teadustööga seotud kulud kaetakse nelja iga-aastase maksena atesteerimispõhiselt, seega saab ülikool õpperaha kätte ainult juhul, kui doktorant õppeaasta edukalt lõpetab. Igal aastal kaetakse õppe- ja teadustöö kulud selleks aastaks VV määрусega kehtestatud riikliku määra alusel. Viimane osamakse makstakse ülikoolile pärast doktorandi kaitsmisele lubamist. Pärast doktorikraadi kaitsmist makstav tulemustasu makstakse riigieelarvest.

Ülikoolil tuleb saadud toetust kasutada sarnaselt riikliku koolitustellimuse vahenditega, sellest peab katma nii juhendamise kui teadustööga seotud kulud.

6. Tähtajad ja dokumendid

Taotlused tuleb Sihtasutusele Archimedes esitada ülikooli kaaskirjaga. Taotluse allkirjastab ülikooli allkirja- õiguslik esindaja. Kui esitatakse rohkem kui 1 taotlus, peab kaaskiri välja tooma ülikooli prioriteedid. Taotlemiseks tuleb esitada järgmised dokumendid:

- taotlus (vt vorm VO 405-01-102-01 *DoRa programmi tegevuse 3 sooviavaldus*);
- doktorandi teadustöö projekt, sh ülevaade teadustöö tulemuste ettevõttes rakendamise võimalustest (kuni 2 lk);
- ettevõtte kaaskiri, mis kirjeldab eeldatavaid tulemusi ettevõtte jaoks ja kinnitust ettevõtte panuse kohta (doktorandi töötasu, kaasjuhendaja määramine);
- õppekoha maksumuse raames doktorandile pakutavate teenuste loetelu.

Ülikoolipoolse juhendaja vastavust nõuetele hinnatakse ETIS-e põhjal.

DoRa

ELLU VIIB SIHTASUTUS
ARCHIMEDES

Taotlusi õppekohtade rahastamiseks koostöös äriühingute ja teadus-arendusasutustega saab Sihtasutusele Archimedes esitada:

- 1. juuniks 2011 (otsus 10. juuliks 2011)
- 1. oktoobriks 2011 (otsus 10. novembriks 2011)

7. Toetuse määramine

Stipendiumitaotluse esitab ülikool Sihtasutusele Archimedes (vt VO 405-01-102-01 *DoRa programmi tegevuse 3 sooviavaldus*). Taotluse laekumisel annab Sihtasutus Archimedes taotlejale 3 tööpäeva jooksul teada, kas esitatud taotlusedokumendid vastavad nõuetele. Kui dokumentides on puudusi, võib taotleja esitada uue dokumendi 3 tööpäeva jooksul pärast taotlejale vastava teate väljasaatmist. Kui lisadokumente selle aja jooksul ei esitata, loetakse taotlus nõuetele mittevastavaks.

Nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused edastab Sihtasutus Archimedes otsuse tegemiseks haridus- ja teadusministri käskkirjaga loodud ESF DoRa programmi valikukomisjonile. Ühest ülikoolist laekunud taotlusi vaadeldakse üheskoos, niipalju kui võimalik arvestatakse ülikooli poolt esitatud prioriteetidega. Komisjonil on õigus taotlusvoorude rahalisi mahtusid muuta vastavalt vooru taotluste arvule ja tasemele.

Valikukomisjon langetab täiendavate õppekohtade rahastamise otsuse võttes arvesse:

- ettevõtte rolli uurimistöö läbiviimisel ja valdkonna prioriteetsust Eesti majandusele;
- doktorandi rolli äriühingu või teadus-arendusasutuse arendustöös, teadustöö tulemusel loodavat lisandväärtust ettevõtte jaoks ning doktoritöö teema ja ettevõtte tegevusvaldkonna seotust;
- ettevõtte võimekust doktorandi uurimistöö tulemusi praktikas rakendada;
- õppekoha prioriteetsust ülikoolile võrreldes teiste sama vooru taotlustega;
- juhendaja teadusalast tegevust ja varasemat juhendamise edukust;
- õppekohtade valdkondade vahelist jagunemist.

Rahastamisotsused fikseeritakse valikukomisjoni otsusega. Kinnitatud doktorantide osas sõlmitakse 20 tööpäeva jooksul partnerluslepingu lisa (vt NÄIDIS *DoRa partnerlusleping*). Stipendiumi maksab stipendiaadile välja ülikool.

8. Toetuse kasutamine

Doktorant peab alustama õpinguid Eesti ülikoolis õppeaastal, milleks rahastus on taotletud. Tagasiulatuv rahastamine ei ole võimalik. Kui õpingute ajal tekib vajadus juhendaja, doktoritöö teema või äriühingu/teadus-arendusasutuse vahetamiseks, tuleb uued valikud kirjalikult kooskõlastada. Ka uus juhendaja ja äriühing/teadus-arendusasutus peavad vastama juhendis toodud tingimustele.

Kui doktorant viibib Eestist eemal rohkem kui 3 kuud, tuleb lähetus kirjalikult kooskõlastada. Stipendiaat võib taotleda teisi doktorantidele suunatud riiklikke stipendiume ja preemiaid, sealhulgas Kristjan Jaagu ja DoRa programmi raames välismaal enese lühiajaliseks enesetäiendamiseks mõeldud toetusi. DoRa

DoRa

ELLU VIIB SIHTASUTUS
ARCHIMEDES

stipendiumiperioodil ei või doktorandi tegevust Eestis rahastada teiste EL struktuuritoetuste projektide või programmide raames.

Õpingute ajal on doktorandil õigus taotleda akadeemilist puhkust ja õpingute lõpetamise edasilükkamist samadel alustel teiste Eestis õppivate üliõpilastega. Akadeemilise puhkuse ajal doktorandi rahastamine peatatakse.

9. Aruandlus ja väljamaksed

Väljamaksed ülikoolile tehakse nõuetele vastava väljamaksetaotluse esitamisel Väljamaksetaotlusi (vt VO 406-01-02-01 *Väljamakse taotlus*). Kulupõhiselt kaetavad kulud tuleb tõendada arvete, lepingute ja maksekinnitustega (vt VO 406-01-02-03 *ESF väljamakse taotluse kulude loetelu*). Äriühingupoolse juhendaja töötasu maksmine peab olema tõendatud tehtud tööde loetelu ja tööde üleandmise-vastuvõtmise aktiga.

Iga aasta 1. septembriks esitab ülikool doktorandi õpingute tulemuste väljavõtte ja atesteerimisotsuse (registreeritud otsus, käskkiri, protokoll vm). Atesteerimisotsuse alusel kaetakse ülikoolile lõppenud aasta õppe- ja teadustöö kulud.

90 päeva jooksul pärast doktorikraadi kaitsmist tuleb esitada lõpetamist tõendavad dokumendid.

10. Teavitamise kord

DoRa programmi rahastavad Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik. Nii toetuse saajatel kui ülikoolidel on kohustus viidata Euroopa Sotsiaalfondi DoRa programmi toetuse kasutamisele. Seda ei ole keeruline teha, kui lisada õpingutega seotud artiklitele ja slaididele DoRa programmi ja struktuuritoetuste kaksiklogod. DoRa programmi ja Euroopa Sotsiaalfondi toetust pole raske välja tuua ka suulistes sõnavõttudes.

ESF DoRa programmi tegevuse 3 elluviimisega seotud dokumente säilitavad KHA juhataja ja KHA Mobiilsusbüroo konsultandid, tuginedes Dokumendihalduse korralduse protseduurile (OP 302) ja sihtasutuse dokumentide loetelule (OD 302-01).

VIITED

OP 302	Dokumendihalduse korraldus
OD 302-01	Dokumentide loetelu
NÄIDIS	DoRa partnerlusleping
VO 405-01-102-01	DoRa programmi tegevuse 3 sooviavaldus
VO 406-01-02-01	Väljamakse taotlus
VO 406-01-02-03	ESF väljamakse taotluse kulude loetelu

- Vabariigi Valitsuse 4. veebruari 2010. a määruses nr 16 toodud määrad.
- Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia
- Haridus- ja teadusministri 10.06.2008 käskkiri nr 684 *Inimressursi arendamise*

DoRa

ELLU VIIB SIHTASUTUS
ARCHIMEDES

rakenduskava prioriteetse suuna „Teadus- ja arendustegevuse inimressursi arendamise” meetme „Doktoriõppe ja rahvusvahelistumise edendamine” rakendamiseks doktoriõppe ja rahvusvahelistumise programmi DoRa kinnitamise ja Sihtasutuse Archimedes programmi elluvijja ülesannetesse volitamise kohta

- Haridus- ja teadusministri käskkiri Kõrghariduse ja teaduse rahvusvahelistumise juhtnõukogu moodustamise kohta
- Haridus- ja teadusministri käskkirjad DoRa programmi taotluste hindamiskomisjonide moodustamise kohta
- Hindamiskomisjoni otsused äriühingute ning teadus- ja arendusasutustega koostöös läbiviidavate täiendavate doktorantuuri õpekohtade rahastamise kohta